ה' אשמות תלויין [כו'] חושבין לפשיעה. אם לא [יא] הצריכוה לומר על האחרונה אני מביאה תהא סוכרת שנפטרה בקרבן זה ולא יהו השאר עליה חובה ותפשע ולא תביאה וכי מצרכת לה לומר על האחרונה אני מביאה ידעה דהשאר עליה חובה אבל על הספק שאין השאר עליה חובה לא מזקקינן לה לומר על האחרונה אני מביאה: **ורבי עקיבא לא חייש לפשיעה.** ואני שמעתי חושבין לפשיעה שמא תפשע ולא תביא לפילו קרבן אחד ומאכל זמניה בטומאת הגוף וקשיא לי בגוה טובא הדא אפשר היא (יב) מתיא קרבנה ומשום דלא מצרכת לה לומר על האחרונה ליחוש שמא תחזור בה ועוד אי חייש לכי כל שכן דעל הספק היא מקילה ואמאי לא מצרכת לה לומר על האחרונה ליחוש שמא תחזור בה ולא תביאנו ואכלה בקדשים בספק טומאת הגוף:

הדרן עלך שלשים ושש

ארבעה מחוסרי כפרה. מביאין חטאת ולא על חטא אלא לאכול בקדשים: עד שיזרוק עליו הדם. דבעי איתויי קרבן דמפרש לקמיה: ומזיר ליינו ולסגלתו ולטומאתו. וגזיר מחוסר כפרה שכל זמן שלא כיפר אסור ביין ובתגלחת ולטמא למתים: **גמ' דמי להו בחרין.** דתסיא זב וחזה בתרין מהכך מחוסרי כפרה: **מנאן.** מכח אבלו ומתוקף יכול: זבה מטמאה באוכל כדאמרינן בפרק בנות כותים (נדה דף לו:) **וכי יזוב זוב דמה** (ויקרא טו) הרי אוכל אמור: **ומטמא בריאות.** חמש אשמות תלויין כי מייתי חד מי מיפטר והתניא [ז]א זה הכלל כל שחלוקין בחטאות חלוקין באשמות [ח] [ט] אלא דכולי עלמא לטבילות מדמי להון ובחוששין לפשיעה קמיפלגי רבי יוחנן בן נורי סבר חיישינן לפשיעה ורבי עקיבא סבר לא חיישינן לפשיעה:

הדרן עלך שלשים ושש

ארבעה [ג] מחוסרי [י] כפרה וארבעה מביאין על הזדון כשוגג ואלו הן מחוסרי כפרה [ב] הזב והזבה והיולדת והמצורע רבי אליעזר בן יעקב אומר [ג] גר מחוסר כפרה עד שיזרוק עליו הדם [ד] נזיר ליינו ותגלחתו וטומאתו: **גמ'** מאי שנא זב וזבה דמני להון בתרין משום דחלוקה [ה] טומאתו דזב לא מטמא באונס [ו] וזבה לא מטמאה בראיות כבימים דתניא [ז] [ב]מבשרו [ג] ולא מחמת אונסו [ד] [ה] (ומי טמא) בראיות כבימים דתניא תלה הכתוב את [ו] הזכר [ב]בראיות ואת הנקבה [ה]בימים וזבה מטמאה באונס ולא מטמאה בראיות כבימים מצורע ומצורעת נמי חלוקה טומאתן [ד]מצורע טעון פריעה ופרימה דכתיב [2]בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע [ז]ואסור בתשמיש המטה ומצורעת [ח]אינה טעונה פריעה ופרימה דתניא [ט] [ו]אין לי אלא איש אשה [ז] מנין כשהוא אומר [2] והצרוע הרי [יא] כאן שנים אם כן מה ת"ל איש נתקו הכתוב [יב] מענין של מעלה לענין של מטה לומר איש פורע ופורם ואין האשה פורעת ופורמת [ב]ומותרת בתשמיש המטה [יג] שנאמר [3] וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים ולא מחוץ לאהלה הלכך נמנינהו בתרין זב וזבה עיקר טומאתן חלוקה מצורע ומצורעת אין עיקר טומאתן חלוקה [ח]האי והאי כגרים הוא: **ר"א בן יעקב אומר גר מחוסר כו'.** ות"ק מאי טעמא לא תני גר כי קתני מדעם דמישרי למיכל בקדשים [2]גר כי קא מייתי קרבן לאכשורי נפשיה למיעל בקהל (לא) [יד] וגזיר מאי טעמא לא תני סוף סוף נזיר נמי כי מייתי קרבן לאישתרויי למישתי יין דחולין הוא ור"א [טו] דקתני נזיר למישרי נפשיה ניתני נמי נזיר טמא [טו] כי קא מייתי קרבן למיחל עליה נזירות [יד] בטהרה הוא [ט] תנו רבנן [ל]גר מעובד לאכול בקדשים עד שיביא קינו [יד] הביא פרידה אחת שחרית אוכל בקדשים לערב [ט] כל הקינין שבתורה אחד חטאת ואחד עולה כאן שתיהן עולות [2]הביא חובתו [כ] מן הבהמה יצא [יט] עולה ושלמים יצא מנחה ושלמים לא יצא לא אמרו קן אלא להקל מאי שנא מנחה ושלמים דלא יצא דכתיב [4]כאשר תעשו כן יעשה מה אתם עולה ושלמים אף גר עולה ושלמים א"כ [כא] חובתו [ט] אחת מן הבהמה לא תיסגי [לא] עליה בגוויה דהכתיב כאשר תעשו כן יעשה אר"פ יש לומר לעוף איתרבי לעולת בהמה לא כל שכן אי הכי אפילו מנחה נמי מיעט קרא כן ועוף היכא איתרבי דת"ר כאשר תעשו כן יעשה מה אתם עולה ושלמים אף הוא עולה ושלמים [לב] שנא' [5]ככם כגר מנין לרבות את העוף ת"ל [לג] אשה ריח ניחוח לה' איזה דבר שכולו לה' הוי אומר [לד] עולת העוף יכול

תוספות אידי ואידי בבגדים. המ"ל כה"ג מלוקין בזב וזבה שזה בחודש וזה בלוחש. תימה זב וזבה יוכיחו לאיתרבו לעוף ולא לבהמה: ש"מ להכי כתיבא כתיבא למניינא. ואכתי היכי נפקא מן מנינא אימא סמים בתראי תרין כי סמים קמאי ולא חמשה וכצורו להו: א"כ. דלא הוויין אלא תרין וכתוב קח סמים סמים בהדדי וסוף ויכתוב נטף ושחלבנה אלא מדכתב סמים לבסוף ש"מ כדאמרן. דבי ר' ישמעאל תנאנא. מכלל ופרט וכלל: או אינו אלא כלל בכלל דראשון וכו' ר' ישמעאל בעי למילף מתרוייהו מכלל ופרט וממנינא דרב הונא דמכלל ופרט יליף כל שקוטר. ומקרא יליף כמה הוויין דאי מכלל לחוד קא קשיא ליה אימא סמים בתראי תרין כו': וגילף נמי מן פרט אחרון מן לבונה זכה דנייתי אפילו הני דלית בהו אלא חד צד דומיא דלבונה דריחה נודף ולפיק חד מהנהו דקוטר ועולה ואע"פ שאינו קוטר: הדר אמר א"כ. דילפינן מינה ניכתוב קרא ללבונה במיצעי קודם סמים בהדי איידך פרטי אלא מדכתבה לבסוף ש"מ הא אין עליך לדון בלשון כו': אי משום הא לא איריא דאילו אי כתבה ללבונה במיצעי הוויין תרין עשר דאמרי' סמים בתראי שיתא כי הנך ד' דבפרט וב' בכלל אלא הכי מצית למימר א"כ דלמילף מינה אתיא לבונה ליכתבה במצעי וחלבנה לבסוף בתר סמים ולא הוויין אלא חד סר אלא מדלא כתבה במיצעי ש"מ דאין עליך לדון בלשון אחרון דמיימי אפי' דחד צד אלא בלשון ראשון מכלל ופרט מה הפרט מפורש דבר שקוטר ועולה וריחו נודף: ריש לקיש אמר. לא צריך למילף לא מסנינא ולא מכלל ופרט אלא מן גופה מן שם דקטרת מה לשון קטרת דבר שקוטר ועולה ולא הנך י"א: שאין פפושיי ישראל שחוזרין בתשובה ומתענין אינה תענית: מהכא ואגדתו של ארץ יסדה. כלומר כשהן באגודה אחת על הארץ הטובים והרעים ומשברים לבם וחזרוהן הקב"ה יסדה העולם מתקיים בשבילן: **הוהא.** ונפש אדם דכתיב לאפוקי בהמה אתי כלומר דמפשש אדם הוי שטה עשר אלף מלבד הבהמות: כל שישנו בסך. שהוא מוההר אם סך עצמו ישנו בבל ייסך נמי הנשע נמי האחד שסכו. ועובד כוכבים כיון דאינו מוההר אם סך עצמו אינו בבל ייסך אינו חייב האחד שסכו הילכך לעובדי כוכבים נמי פטור: למלכים ולכהנים. מאחר שנמשחו בחניכתן ר' מאיר מחייב ור' יהושע פוטר מפרש לקמן טעמייהו: ואמאי נקיט ר' יהודה שיעור כזית והא ר' יהודה [מ]פטר מה סיכה כל שהן דמכל דהו יכול לסוך חד אבר אף נתינה דענש נמי בכל שהוא: ור' יהודה סבר. ילפינן נתינה דעל זר מנתינה דעלמא בכזית דכתיב ואיש כי יאכל קדש בשגגה ויסף חמישיתו עליו ונתן לכהן והא נתינה (דהכא) [דהתם] בכזית דיליף מאכילה דקדש דאין אכילה פחות מכזית אף נתינה דעל זר נמי בכזית אבל סיכה דמלכים וכהנים שלא בזמן חניכתן דברי הכל בכל שהוא דאין קרינן בהו זר ואינהו גבי שמן המשחה: **ג**בת כהן שנשאת לישראל. אין דינה ליכל בתרומה ואם אכלה משלמת את הקרן ואינה משלמת את החומש דאין דינה כזרה גמורה שהרי אוכלת היא בתרומה בחוורת אם תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה ושבה אל בית אביה וכו' והואיל וכך מיתתה נמי בשרפה אם זינתה כדין בת כהן: נשאת לאחד מן הפסולין לה. הואיל ונתחללה דינה כזרה בת ישראל: וחכ"א אחת זו ואחת זו כו'. כלומר כיון דלא הויא זרה מתחילתה ועד סופה אינה משלמת את החומש ודינה כבת כהן והיינו ואדודו לטעמייהו: **מחלוקת.** באותה נתינה דשמן המשחה וכי שינוייא דשנינן דר' מאיר דיליף מעל בשר אדם לא ייסך ור' יהודה יליף מנתינה דעלמא אבל כל נתינה דעלמא דברי הכל בכזית: שפיר קא אמרת לא ייסך כתיב. ויכול אתה לדרשו בלא ייסוך ובלא יסוך: כהן שסך שמן של תרומה בן בתו ישראל שאינו רשאי לסוכו ואעפ"כ מתעגל בו אותו בן בתו ישראל מהתהך בו באותו שמן כדי שימשח כל גופו ואינו חרושש לשם איסור הואיל והוא לא שם על עצמו קודם לכן באיסור: א"ל. לא דמי התם בשמן של תרומה ומתו בו כי יחללוהו הוא הכהן שסכו ענוש שחיללו וכיון שחיללו יצא לחולין הילכך מתעגל בו ואינו חרושש הכא אע"ג דאיתא עליו לא איתחל דהא נמשח ראשו בהיתר וכיון דלא איתחל הילכך כי סכו על בני מעיו חייב: **מאי** קא מפיק ליה. דקתני חרץ והלא חייב נמי בזדון כרת ובשוגג חטאת דקרבן עולה ויורד היינו חטאת. האי חרץ דקתני למעוטי מטומאת מקדש וקדשיו על לא הודע שלו מאשם תלוי דמי שחטאתו בקבועה מביא אשם תלוי לא מי שמביא קרבן עולה ויורד א"כ כיון דלמעוטי מאשם תלוי קתני חרץ וניתני נמי ממי שעבר עליו יום הכפורים אחר שבא אותו שכיפר עליו יום הכפורים: אמר ריש לקיש כי קתני. חרץ מידי דאתיא ליה לספק חטאיה ורחמנא פטריה מאשם תלוי משום דאין חטאתו קבועה אבל דעבר עליו יוה"כ לא איתיה לחטאיה הילכך לא קתני: ר' יוחנן אמר. היינו טעמא דלא תנא חרץ ממי שעבר עליו יוה"כ במבעיט יוה"כ דקאמר דלא ניכפר עליה יוה"כ דאי הדר ביה בתר יוה"כ דבעי לאיתויי קרבן מחייב לאיתויי אשם תלוי דהא לא כיפר עליו יוה"כ דבעט בו וכיון דחייב באשם תלוי במבעט משום הכי לא תנייה: וריש לקיש סבר אי לאו משום טעמא דידי משום מבעט נמי מיפטר דהא כיפר עליה: ובפלוגתא. אביי כר' יוחנן ורבא כר"ל: תאמר ביוה"כ שמכפר על המזיד כשוגג כדכתיב והתודה עליו את כל עונות ב"י: אי נימא שבין שוגג ושאינן שבין מזיד. שלא שב מידיעתו הא קתני לא אם אמרת בחטאת ואשם שאין מכפר על המזיד כשוגג היינו הא ומאי קא מהדר ליה: אלא. מאי על שאינן שבין דלא מכפר דכתב אך חלק כי הא דאמר עולא אכל חלב והפריש קרבן ונשתמר קודם שהקריבו ואח"כ חזר בו בתשובה הואיל ונדחה קרבנו כי דלא שב מידיעתו נשתמר דדחה והיינו שאינן שבין נשתמר דלא מכפר עליה קרבנו: וקא מותיב אמאי קרי ליה שאינן שבין נהי דאידחי קרבן דידיה כיון דמשתמר אבל כיון דחזר בו גברא בר כפרה הוא: אלא. לאו שבין דאמר תכפר עליה חטאתי שאינן שבין דמבעט דאמר לא תכפר עליה חטאתי וקאמר אך חלק אלמא הדר ביה רבא מדתניא: ורמינהי. דלא כהא דקתני דאינן מכפרין על שאינן שבין: וקראו מקרא קודש בברכות ובתפלות: ותרוייהו. הנך בריית: סתם סיפרא ר' יהודה: הא. דקתני כי יום כפורים הוא מכל מקום היינו ר' אליבא דידיה: ומודי ר' בעבירות דיוה"כ גופיה: דעבירות דגופיה לא מכפר כרת לר' בעבירה דיוה"כ גופיה היכי משכחת לה: מאי קשיא. משום הא לא איריא דדילמא כי האי גוונא משכחת כרת ביוה"כ דעביד עבידתא כוליה ליליא כו': תינח כרת דליליא. משכחת לה כדאמרת: כרת משום יומא מאי קושיא דילמא כו' אלא מחוורתא כדאמר מעיקרא הא ר' אליבא דר' יהודה הא ר' אליבא דידיה: וחכ"א אף המגדף. אין מביאין על שגגתו חטאת: אמאי קתני (יצא) [אף] המגדף שאין בו מעשה מאי קא איירי לעיל דקאמר אף המגדף: רבנן שמעה לר' עקיבא דתנא בעל אוב ולא תנא ידעוני כו'. ואומר חטאו ישא מפרש לקמן מאמר אמאי נקטו: **ד**כרת במקום קרבן. בפרשת כי תשגו דמיירי בה בקרבנות: ואומר חטאו ישא. דכתיב גבי פסח דכתיב כרת והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה וגו' אתאן לרבנן דלרבנן פסח שני יליף חטאו חטאו ממבכר אם השם לכרת כדאמר לקמן: והכין אמר להון ר' עקיבא לרבנן אמריתו מגדף (לייה) [ליה] ביה מעשה ולא אתא כרת דייהא לקרבן מיהו מדיתו לי דמגדף היינו מברך את השם ומשום הכי לית ביה קרבן דסבריתו (דעקיבא) [דעקיבא] שפתיו לא הוי מעשה כלל ולדידכו אמאי כתיב כרת במגדף: אמרין ליתו כרת לכבר בא ותיבת באחרונה נמחק: **ה**מדרש דאמר לא תכפר עליה חטאתי אשר חטא בו אם לחלן א"כ לדידכו לית (להו) [לכן] מגדף היינו מומר ומהו מגדף עצמו אמרו היינו מברך את השם ורלפנין מיניה נמי כרת לפסח שני כדאמר לעיל ור' עקיבא יליף כרת לכבר מפסח כו': מגדף קא מפרש כגון גורף קערה וחיסר מן הקערה

מחוסרי כפרה. כפרה לאו דוקא שהרי אינן באין על חטא אלא ר"ל קרבן וכן פרש"י ז"ל. תוס': **ג** עי' בחדושין: **ד** הדם וגזיר ליינו ולתגלחתו ולטומאתו: **ה** דחלוקה טומאתן דזב: **ו** מתיבת וזבה עד תיבת דתניא נמחק: **ז** אותנו ומטמא בראיות אות י' נמחק: **ח** את הזב בראיות ואת הזבה בימים: **ט** דתניא איש צרוע הוא אין: **י** עי' בחדושין: **יא** כאן ס"א אשה וקטן אמור א"כ: **יב** תיבות מענין של מעלה נמחק: **יג** המטה דאמר רב חסדא מנין למצורעת שמותרת בתשמיש המטה שנאמר: **יד** בקהל הוא ונזיר: **טו** ור"א בן יעקב דקתני: **טו** עי' בחדושין: **יז** נזירות דטהרה הוא אות ב' נמחק: **יח** עי' בחדושין: **יט** חובתו עולה אחת: **לא** תיסגי ליה בגויה: **כא** תיבות שנאמר ככם כגר נמחק: **כב** ת"ל ועשה אשה: **כג** אומר זה עולת: **כד** לא הצריכוה לומר אות ה' נמחק: **כה** כתובה בו תיבת באחרונה נמחק: **כו** מידי. גליון דאפי' מראהתה נוצצה אסור בהנאה דהא נבלעין במקומן. הרגמ"ה:

א א מיי' פ"ח מסג' שגגות הלכה י:
א ב מיי' פ"ח מהל' מחוסרי כפרה הל' ה:
ב ג מיי' שם פ"ג הלכה ב:
ג ד מיי' שם הל' ז:
ד ה מיי' שם וס"ו מהל' איסורי ביאה הל' ז:
ה ו מיי' פ"ח מסג' טומאת צרעת הל' ו:
ו ז מיי' שם פי"ח הל"ח:
ז ח מיי' שם פ"ו הלכה ח:
ח ט מיי' שם פי"ח הלכה ה:
ט י מיי' פ"ח שם הל' ז:
י כ ל מיי' פ"ח מהל' מחוסרי כפרה הל"ב:
יא מ נמי' פ"ח מהל' מעשה הקרבנות הל' ון:

תורה אור השלם

1. דַּבֵּרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּם אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ זוֹבוֹ טָמֵא הוּא: ויקרא טו ב
2. הַצָּרוּעַ אֲשֶׁר בּוֹ הַנֶּגַע בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרֻמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ וְעַל שָׂפָם יַעְטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא: ויקרא יג מה
3. וְכִבֶּס הַמְטַהֵר אֶת בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת כָּל שְׂעָרוֹ וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר וְאַחַר יָבוֹא אֶל הַמַּחֲנֶה וְיָשַׁב מִחוּץ לְאָהֳלוֹ שִׁבְעַת יָמִים: ויקרא יד ח
4. וְכִי יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר אוֹ אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה אִשֶּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיְיָ כַּאֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כֵּן יַעֲשֶׂה: במדבר טו יד
5. הַקָּהָל חֻקָּה אַחַת לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּכֶם כַּגֵּר יִהְיֶה לִפְנֵי יְיָ: במדבר טו טו

שיטה מקובצת

[א] אלא דכ"ע לטבילות קא מדמי להו. לענין שתאכל בקדשים בקרבן אחד אבל פטורה לא הויא. הרא"ש ז"ל. ובחוששין לפשיעה. כשאומרת על האחרונה משמע על האחרונה אני מביאה קרבן זה כדי לאכול בקדשים או כמו טבילה שהיא באחרונה מטהרת כל טומאות שקדמו לה כן קרבן זה שהיא מקרבת על האחרונה טהרתה לאכול בקדשים ולא תנכה עליה כל הלידות שקדמו לה ידיעה שלא נפטרה מלהביא שאר קרבנותיה דלשון על האחרונה משמע דלהכשירה בקדשים הביאתו ולא לפטור לגמרי אבל אם תאמר על אחד מקן פשיעה דסברה למימר כשהביאה על אחת מהן נפטרה לגמרי וכן נמי אם אמרה על הראשונה פשיעה דסברה דבראשון נתחייבתי נפטרו כולן. הרא"ש:
[ב] כפרה: ס"א כפורים ארבעה הזדון כשוגג ואלו הן מחוסרי כפרה הזב והזבה והיולדת והמצורע רבי אליעזר בן יעקב אומר גר מחוסר כפרה עד שיזרוק עליו הדם נזיר ליינו ותגלחתו וטומאתו: **גמ'** מאי שנא זב וזבה דמני להון בתרין משום דחלוקה טומאתו דזב לא מטמא באונס וזבה לא מטמאה בראיות כבימים דתניא מבשרו ולא מחמת אונסו (ומי טמא) בראיות כבימים דתניא תלה הכתוב את הזכר בראיות ואת הנקבה בימים וזבה מטמאה באונס ולא מטמאה בראיות כבימים מצורע ומצורעת נמי חלוקה טומאתן דמצורע טעון פריעה ופרימה דכתיב בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ואסור בתשמיש המטה ומצורעת אינה טעונה פריעה ופרימה דתניא אין לי אלא איש אשה מנין כשהוא אומר והצרוע הרי כאן שנים אם כן מה ת"ל איש נתקו הכתוב מענין של מעלה לענין של מטה לומר איש פורע ופורם ואין האשה פורעת ופורמת ומותרת בתשמיש המטה שנאמר וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים ולא מחוץ לאהלה הלכך נמנינהו בתרין זב וזבה עיקר טומאתן חלוקה מצורע ומצורעת אין עיקר טומאתן חלוקה האי והאי כגרים הוא: **ר"א בן יעקב אומר גר מחוסר כו'.** ות"ק מאי טעמא לא תני גר כי קתני מדעם דמישרי למיכל בקדשים גר כי קא מייתי קרבן לאכשורי נפשיה למיעל בקהל וגזיר מאי טעמא לא תני סוף סוף נזיר נמי כי מייתי קרבן לאישתרויי למישתי יין דחולין הוא ור"א דקתני נזיר למישרי נפשיה ניתני נמי נזיר טמא כי קא מייתי קרבן למיחל עליה נזירות בטהרה הוא תנו רבנן גר מעובד לאכול בקדשים עד שיביא קינו הביא פרידה אחת שחרית אוכל בקדשים לערב כל הקינין שבתורה אחד חטאת ואחד עולה כאן שתיהן עולות הביא חובתו מן הבהמה יצא עולה ושלמים יצא מנחה ושלמים לא יצא לא אמרו קן אלא להקל מאי שנא מנחה ושלמים דלא יצא דכתיב כאשר תעשו כן יעשה מה אתם עולה ושלמים אף גר עולה ושלמים א"כ חובתו אחת מן הבהמה לא תיסגי עליה בגוויה דהכתיב כאשר תעשו כן יעשה אר"פ יש לומר לעוף איתרבי לעולת בהמה לא כל שכן אי הכי אפילו מנחה נמי מיעט קרא כן ועוף היכא איתרבי דת"ר כאשר תעשו כן יעשה מה אתם עולה ושלמים אף הוא עולה ושלמים שנא' ככם כגר מנין לרבות את העוף ת"ל אשה ריח ניחוח לה' איזה דבר שכולו לה' הוי אומר עולת העוף יכול

תוספות אידי ואידי בבגדים. המ"ל כה"ג מלוקין בזב וזבה שזה בחודש וזה בלוחש. תימה זב וזבה יוכיחו לאיתרבו לעוף ולא לבהמה: ש"מ להכי כתיבא כתיבא למניינא. ואכתי היכי נפקא מן מנינא אימא סמים בתראי תרין כי סמים קמאי ולא חמשה וכצורו להו: א"כ. דלא הוויין אלא תרין וכתוב קח סמים סמים בהדדי וסוף ויכתוב נטף ושחלבנה אלא מדכתב סמים לבסוף ש"מ כדאמרן. דבי ר' ישמעאל תנאנא. מכלל ופרט וכלל: או אינו אלא כלל בכלל דראשון וכו' ר' ישמעאל בעי למילף מתרוייהו מכלל ופרט וממנינא דרב הונא דמכלל ופרט יליף כל שקוטר. ומקרא יליף כמה הוויין דאי מכלל לחוד קא קשיא ליה אימא סמים בתראי תרין כו': וגילף נמי מן פרט אחרון מן לבונה זכה דנייתי אפילו הני דלית בהו אלא חד צד דומיא דלבונה דריחה נודף ולפיק חד מהנהו דקוטר ועולה ואע"פ שאינו קוטר: הדר אמר א"כ. דילפינן מינה ניכתוב קרא ללבונה במיצעי קודם סמים בהדי איידך פרטי אלא מדכתבה לבסוף ש"מ הא אין עליך לדון בלשון כו': אי משום הא לא איריא דאילו אי כתבה ללבונה במיצעי הוויין תרין עשר דאמרי' סמים בתראי שיתא כי הנך ד' דבפרט וב' בכלל אלא הכי מצית למימר א"כ דלמילף מינה אתיא לבונה ליכתבה במצעי וחלבנה לבסוף בתר סמים ולא הוויין אלא חד סר אלא מדלא כתבה במיצעי ש"מ דאין עליך לדון בלשון אחרון דמיימי אפי' דחד צד אלא בלשון ראשון מכלל ופרט מה הפרט מפורש דבר שקוטר

ב [ג] עי' בחדושין: **ד** הדם וגזיר ליינו ולתגלחתו ולטומאתו: **ה** דחלוקה טומאתן דזב: **ו** מתיבת וזבה עד תיבת דתניא נמחק: **ז** אותנו ומטמא בראיות אות י' נמחק: **ח** את הזב בראיות ואת הזבה בימים: **ט** דתניא איש צרוע הוא אין: **י** עי' בחדושין: **יא** כאן ס"א אשה וקטן אמור א"כ: **יב** תיבות מענין של מעלה נמחק: **יג** המטה דאמר רב חסדא מנין למצורעת שמותרת בתשמיש המטה שנאמר: **יד** בקהל הוא ונזיר: **טו** ור"א בן יעקב דקתני: **טו** עי' בחדושין: **יז** נזירות דטהרה הוא אות ב' נמחק: **יח** עי' בחדושין: **יט** חובתו עולה אחת: **לא** תיסגי ליה בגויה: **כא** תיבות שנאמר ככם כגר נמחק: **כב** ת"ל ועשה אשה: **כג** אומר זה עולת: **כד** לא הצריכוה לומר אות ה' נמחק: **כה** כתובה בו תיבת באחרונה נמחק: **כו** מידי. גליון דאפי' מראהתה נוצצה אסור בהנאה דהא נבלעין במקומן. הרגמ"ה:

ג [ד] [קתני טו:: יח:: ע"ש בתוס' ד"ה והתניא], **ה** ע' בתוס' יח: ד"ה והתניא נראה דגרסי דבכי ר' יוסי בר יהודה ועי' דף טו:, **ו** לעיל בג:, **ז** [חולין נא:: נדה לה. עא.], **ח** [ל"ל ומיטמא], **ו** [קונטרס כנ: ערכין ג.], **ו** תוספתא דקלים פ"ע הי"ד ע"ש, **ח** [תוספתא פ"ח ה"ד ע"ש],

---

הגהות הב"ח

(א) גמ' למיעל בקהל סוף סוף נזיר מ"ש לא תני נזיר נמי כי מייתי: **(ב)** שם הכיא תוכתו אחת מן הבהמה: **(ג)** שם ג"כ הביא תוכתו אחת מן הבהמה לא תפגי בגוויה כל"ל ותיבת עליה נמחק: **(ד)** רש"י ד"ה ור"ע לא חייש ומ"ש לא חייש וכו' אפשר היא מייתא קרבנה: **(ה)** ד"ה ה"ג ג"כ וכו' מענין עצ: **(ו)** ד"ה גר וכו' דאפי' רבנן כל"ל ותות ג' נמחק:

מוסף רש"י

מבשרו. שיהא בשרו כמות שהוא שלם ולא כתוש (חולין נא:). אין לי אלא איש. אים לרוע הוא, אין לי שנתלגו בטומאת נתקים אלא אים, אשה מנין, בשהוא אומר מנתק לו הלגרוע אשר כו הנגע, ולא איכפי ליה למכתב אלא בגברי יהיו פרומים והאשה יהיה פרוע, דהא כתיב לעיל דבמלגוע קמיירי, אלא לרבות נרוע שי כגון אשה (שומה בב:). א"כ מה ת"ל איש. מאחר שפופיגו לרבות את האשה, נתקו הכתוב מענין של מעלה לענין של מטה. לאו למעוטי מטומאה אתמוה בפסוק זה בא למעוטי, אלא מענין לאמור בפסוק שלאחריו דכתיב בין פריעה ופרימה (שם וכנע"ז עדרין ג).

רבינו גרשום

ועולה אלא י"א: וכי תימא א"כ. דמכלל ופרט וכלל אתי נכתוב חד פרטא ונטף - לאי'. מכלל ופרט ליפיון ומיצרך צריכי כולהו פרטי דאי כתיב נטף הוה אמינא מין אילן אין דנטף שרף הוא שנוטף מן אילן קטב: ואי כתיב שחלת ולא כתיב נטף הוה אמינא כו': וחלבנה. למאי איצטריך לגופה אתיא אנ"פ שריחה רע הואיל דקוטר ועולה ואכתי מכלל ופרט מצי יליף: א"כ מכלל ופרט יליף מן קח לך נפקא לי כללא קמא: דהכי אשכחן דקיחה הוי כלל דכתיב ולקחת כלל ולא לכתוב סמים אלא לאו שי"מ סמים למנינא כדאמרן: ט"א מפי ר' יצחק א"כ כדקאמרת דכלל ופרט הוא וחלבנה לגופה אתיא חלבנה מן קח לך נפקא כלומר כל מילי דלצורך קטרת אלא ש"מ להכי כתיבא למנינא כדאמרן.

ד [ה] גלא"ל פטור גבי מלכים וכהנים: מה סיכה וכו'. **ה** [מו] ל"ל השתא זרים ניכוו קרינן בהו זר גמור: מעיקרא. כשעת חניכתן כו'. **ו** ע"כ שיך לדף ו ע"ב **ז** ע"כ שיך לדף ז ע"ב